

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Warszawie

LWA.410.18.1.2025

Pan
prof. dr hab. Maciej Janowski
Dyrektor Instytutu Historii
im. Tadeusza Manteuffla PAN
ul. Rynek Starego Miasta 31
00-272 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/25/022 Gospodarka majątkowa i finansowa Polskiej Akademii Nauk

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Instytut Historii im. Tadeusza Manteuffla Polskiej Akademii Nauk ¹ , ul. Rynek Starego Miasta 31, 00-272 Warszawa
Kierownik jednostki kontrolowanej	prof. dr hab. Maciej Janowski, Dyrektor Instytutu ² , od 1 stycznia 2020 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Gospodarka majątkowa instytutu naukowego PAN. 2. Gospodarka finansowa instytutu naukowego PAN.
Okres objęty kontrolą	Lata 2020-2025 r. (I półrocze) z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed lub po tym okresie.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie.
Kontroler	1. Grzegorz Kapela, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr LWA/97/2025 z 18 sierpnia 2025 r. oraz nr LWA/137/2025 z 17 listopada 2025 r. 2. Mirosław Jankowski, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LWA/98/2025 z 18 sierpnia 2025 r. oraz nr LWA/136/2025 z 17 listopada 2025 r.

(akta kontroli tom I str. 1-2b)

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Instytut Historii PAN w latach 2020 – 2025 (I półrocze) nie w pełni prawidłowo rozporządzał i administrował mieniem znajdującym się w jego zasobach. Jako zarządca budynku przeprowadzał wymagane przepisami prawa przeglądy, jednakże nie zrealizował zaleceń wynikających z protokołów okresowego przeglądu stanu technicznego budynków lub zrealizował je z opóźnieniem oraz nierzetelnie prowadził ksiązkę obiektu budowlanego. W Instytucie nie podejmowano rzetelnych działań w celu zabezpieczania interesów ekonomicznych, bowiem nie dochodzono odsetek na łączną kwotę 6 174,78 zł z tytułu nieterminowego regulowania należności wynikających z umów najmu, co w konsekwencji przyczyniło się do przedawnienia należności z tytułu odsetek w kwocie 697,37 zł, jak również pomijano w zawieranych umowach najmu wpisywanie klauzul waloryzacyjnych ceny. Nieprawidłowość dotycząca niezawierania w 101 na 103 przypadki, umów najmu w formie pisemnej miała charakter formalny nie mający istotnego wpływu na funkcjonowanie Instytutu.

W okresie objętym kontrolą wydatki Instytutu ponoszone były w sposób legalny, celowy i gospodarny, z zachowaniem zasad rzetelnego dokumentowania i ewidencjonowania zdarzeń gospodarczych w księgach rachunkowych. Podstawowym źródłem finansowania IH PAN były środki z subwencji

¹ Dalej: Instytut Historii PAN, Instytut lub IH PAN.

² Dalej: Dyrektor Instytutu lub Dyrektor IH PAN.

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 623; dalej: ustawa o NIK.

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

przeznaczone na utrzymanie i rozwój potencjału badawczego jednostki, stanowiące prawie 62% przychodów Instytutu. Ponadto istotne znaczenie dla sytuacji finansowej IH PAN miały wpływy uzyskane z projektów realizowanych dla Narodowego Centrum Nauki⁵ i w ramach Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki⁶, prowadzonego przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego⁷. Pomimo ujemnej rentowności w latach 2020 i 2023, dzięki zwiększeniu przychodów z działalności gospodarczej, Instytut uzyskał dodatni wynik finansowy w roku 2024. Stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości dotyczyły:

- niedopełnienia obowiązku sporządzenia rocznych sprawozdań o udzielonych zamówieniach publicznych,
- nieprzestrzegania wewnętrznych procedur odnośnie sposobu powiadamiania wykonawców o możliwości składania ofert,
- poniesienia wydatków w wysokości przekraczającej wartość ustaloną w umowie z wykonawcą,
- nieterminowego wprowadzania do systemu POL-on sprawozdania z wykorzystania subwencji w 2021 r.,
- niezapewnienie właściwego funkcjonowania mechanizmów kontroli zarządczej w obszarze zarządzania należnościami.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁸ kontrolowanej działalności

OBSZAR 1. Gospodarka majątkowa instytutu naukowego PAN

Opis stanu
faktycznego

1.1. W latach objętych kontrolą, siedzibę Instytutu stanowiły trzy zabytkowe kamienice⁹, będące integralną całością. Powierzchnia działki, na której zostały posadowione wynosiła 0,0684 ha, a powierzchnia ich zabudowy 1 717 m². Decyzją nr 56/2013 r. z dnia 12 lipca 2013 r. Prezesa Polskiej Akademii Nauk kamienice przekazano Instytutowi wraz z prawem użytkowania wieczystego gruntu. Według stanu na 1 stycznia 2020 r. oraz 30 czerwca 2025 r. w księdze inwentarzowej środków trwałych tytułem prawa użytkowania wieczystego wykazano kwotę 5 078,0 tys. zł, zaś wartość początkowa nieruchomości wynosiła 5 583,2 tys. zł¹⁰. Instytut w okresie objętym kontrolą nie posiadał innych gruntów i nieruchomości, w tym lokali mieszkalnych.

(akta kontroli tom I str. 475-486)

Najwyższą wartość w strukturze rodzajowej aktywów trwałych Instytutu, powyżej 10 tys. zł, według Klasyfikacji Środków Trwałych prezentowały: w grupie 4 zespoły komputerowe (rodzaj 487) – 195,3 tys. zł, w grupie 6 urządzenia alarmowe i sygnalizacyjne (624) – 20,1 tys. zł, oraz w grupie 8 pozostałe narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie, gdzie indziej niesklasyfikowane (809) – 102,9 tys. zł.

(akta kontroli tom I str. 477-479)

1.2. W latach 2020-2025 (I półrocze) Instytut nie dokonywał sprzedaży nieruchomości. Realizował natomiast komercyjny najem powierzchni dla podmiotów prowadzących działalność gospodarczą, a także użyczał nieodpłatnie organizacjom wolne pomieszczenia. W okresie objętym kontrolą obowiązywało

⁵ Dalej: NCN.

⁶ Dalej: NPRH.

⁷ Dalej: MNISW.

⁸ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁹ Warszawa: Rynek Starego Miasta 31, Rynek Starego Miasta 29 oraz ul. Piwna 48.

¹⁰ Ostatni wpis w rejestrze środków trwałych z 2013 r.

łącznie 10 umów najmu zawartych z pięcioma podmiotami¹¹ wynajmujących średnio rocznie od 69,8 m² do 98,4 m² powierzchni użytkowej. W tym samym okresie obowiązywały również dwie umowy użyczenia zawarte z dwoma organizacjami¹², których przedmiotem były dwa pomieszczenia (21 m² i 25 m²). Ponadto IH PAN oddawał do odpłatnego korzystania innym osobom i podmiotom 378,9 m² powierzchni w postaci 4 sal konferencyjnych oraz 7 pokoi gościnnych.

(akta kontroli tom I str. 136, 139-142)

Instytut nie posiadał wewnętrznych uregulowań związanych z procesem rozporządzania mieniem z tytułu najmu powierzchni użytkowej dla podmiotów prowadzących działalność gospodarczą, pokoi gościnnych, a także z tytułu nieodpłatnego użyczenia pomieszczeń. Posiadał natomiast regulamin wynajmu i udostępniania sal konferencyjnych przyjęty 14 maja 2014 r., określający m.in., że najem podmiotom zewnętrznym możliwy jest na podstawie pisemnej umowy, sale mogą być wynajmowane wyłącznie na cele naukowe czy dydaktyczne i wyklucza się udostępnianie sal na zgromadzenia o charakterze politycznym religijnym lub komercyjnym. W okresie objętym kontrolą obowiązywał cennik najmu sal konferencyjnych oraz pokoi gościnnych przyjęty 5 listopada 2019 r., który aktualizowano 10 listopada 2021 r. oraz 30 października 2024 r., każdorazowo z datą obowiązywania od 1 stycznia roku następującego po jego zatwierdzeniu przez Dyrektora Instytutu. W okresie objętym kontrolą Instytut, wbrew postanowieniom regulaminu wynajmu i udostępniania sal konferencyjnych, nie zawierał z kontrahentami umów na najem ww. pomieszczeń w formie pisemnej. Na 103 przypadki najmu zawarto tylko dwie umowy w formie ustalonej w Regulaminie (szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*).

(akta kontroli tom I str. 223-241, 580)

W zakresie braku regulacji na najem powierzchni innych niż sale konferencyjne Dyrektor Instytutu wyjaśnił, że w Instytucie obowiązywały dobre praktyki zarządzania mieniem, w szczególności w zakresie wynajmu pomieszczeń na cele usługowe (zwł. gastronomiczne). Stawka wynajmu była określana w odniesieniu do średnich stawek najmu obowiązujących w rejonie Rynku Starego Miasta w Warszawie. Ceny najmu pokoi gościnnych oraz sal konferencyjnych były podane do publicznej wiadomości na stronie internetowej Instytutu. Ceny noclegów były określone w zależności od oferowanego standardu i liczby nocujących osób.

(akta kontroli tom I str. 518)

W okresie objętym kontrolą Instytut na potrzeby prowadzenia działalności statutowej korzystał na zasadach komercyjnych, w drodze wynajmu, z czterech nieruchomości w Poznaniu, Krakowie, Toruniu i Gdańsku¹³, będących własnością innych podmiotów. Wszystkie umowy zawarto na czas nieokreślony, a łączne koszty najmu i mediów w okresie objętym kontrolą wyniosły 1 029,8 tys. zł¹⁴, z czego koszty biura w Poznaniu wyniosły 342,6 tys. zł, w Krakowie 459,7 tys. zł, w Toruniu 146,3 tys. zł i w Gdańsku 81,2 tys. zł.

(akta kontroli tom I str. 456-472)

Na podstawie dokumentacji finansowo-księgowej stwierdzono, że łączne koszty utrzymania nieruchomości, trzech kamienic w Warszawie, będących własnością Instytutu, wyniosły 1 947,4 tys. zł. Dane z systemu finansowo-księgowego nie umożliwiły ustalenia struktury kosztów, indywidualnie dla każdej z najmowanych

¹¹ BiW Sp. Jawna, WN (w 2017 r. zmiana nazwy MG-W „WN”), P4 Sp. z o.o. wspólnie z E Sp. z o.o. (zmiana nazwy na OTP Sp. z o.o.) oraz L Sp. z o.o.

¹² PTH i TMH O/PTH.

¹³ Powierzchnia najmu: Poznań – 103,23 m², Kraków – 324,92 m², Toruń – 91,7 m², Gdańsk 75,92 m².

¹⁴ W 2020 r. 160,0 tys. zł, 2021 r. 170,9 tys. zł, 2022 r. 170,1 tys. zł, 2023 r. 201,7 tys. zł, 2024 r. 212,5 tys. zł, 2025 r. I półrocze 114,6 tys. zł.

powierzchni. Analiza wykazała, że w okresie objętym kontrolą łączne przychody netto z tytułu najmu wyniosły 994,0 tys. zł, zaś koszty utrzymania wynajmowanych pomieszczeń 576,7 tys. zł. Zysk przychodów nad kosztami wyniósł 417,3 tys. zł.

(akta kontroli tom I str. 225-355)

Dyrektor w zakresie zagospodarowania nadwyżki przychodów nad kosztami wyjaśnił, że została ona wydatkowana na działalność statutową Instytutu, zgodną z obowiązującym prawem.

(akta kontroli tom I str. 580)

W okresie objętym kontrolą struktura opisanych powyżej łącznych przychodów i kosztów netto utrzymania wynajmowanych pomieszczeń, kształtowała się następująco:

- z tytułu najmu sal konferencyjnych przychody wyniosły 56,4 tys. zł netto, zaś koszty ich utrzymania - 252,3 tys. zł;
- z tytułu najmu pomieszczeń innym podmiotom przychody wyniosły 597,8 tys. zł netto¹⁵, zaś koszty - 141,4 tys. zł netto¹⁶, przy czym z tytułu zwrotu kosztów związanych z korzystaniem z przedmiotu użyczenia szacunkowe przychody z zawartych umów wyniosły 50,7 tys. zł netto, zaś faktyczne koszty 51,9 tys. zł netto;
- z tytułu najmu pokoi gościnnych przychody wyniosły 339,7 tys. zł netto, zaś koszty 183,0 tys. zł netto;

Szczegółowy opis zwrotu kosztów z tytułu korzystania z przedmiotu użyczenia opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli tom II str. 350-355)

Szczegółowym badaniem objęto osiem z dziesięciu umów najmu na powierzchnie użytkowe¹⁷ zawartych przez Instytut, w latach 2020-2025 (I półrocze) z trzema spośród czterech firm. Instytut we wszystkich ośmiu analizowanych umowach, nie stosował zabezpieczenia ich prawidłowej realizacji w postaci obowiązku wniesienia przez najemcę kaucji lub gwarancji bankowych. Spośród ośmiu umów tylko trzy, podpisane przed 2020 r., posiadały klauzule waloryzacyjne ceny. Warunków tych nie uwzględniono w kolejnych umowach z tymi podmiotami (szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*). Ponadto spośród ośmiu umów tylko w jednej zawarto klauzulę o poddaniu się egzekucji. Badaniem objęto również jedną z dwóch umów użyczenia zawartą od 2001 r. z jedną z dwóch organizacji nie stwierdzając nieprawidłowości.

(akta kontroli tom I str. 155-158, 165-168, 170-173, 211-216, 221-222)

W latach 2020-2025 (I półrocze) Instytut wobec dwóch z trzech podmiotów¹⁸, nieterminowo regulujących zobowiązania, wbrew postanowieniom zawartych z nimi umów najmu objętych szczegółowym badaniem, nie naliczał i nie egzekwował należnych odsetek z tego tytułu, co doprowadziło do przedawnienia roszczeń za okres od stycznia 2020 r. do grudnia 2021 r. (szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*).

(akta kontroli tom I str. 144, 152, 156, 204, 211, 221-222)

Instytut, ze względu na wartość rynkową przedmiotu umowy, nie był zobowiązany do uzyskania zgody organu nadzorującego, o której mowa w art. 38 ust. 2 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym¹⁹. Łączna szacunkowa wartość wszystkich zawartych przez Instytut umów najmu w latach 2020-2025 (I półrocze) wyniosła 485,9 tys. zł netto, a wartość rynkowa przedmiotu

¹⁵ 452,6 tys. zł netto z tytułu czynszu oraz 145,2 tys. zł netto z tytułu eksploatacji (media).

¹⁶ 89,5 tys. zł netto koszty z tytułu najmu oraz 51,9 tys. zł netto koszty z tytułu użyczenia.

¹⁷ Bez uwzględnienia pokoi gościnnych i sal konferencyjnych.

¹⁸ W pięciu z ośmiu zawartych umów objętych próbą.

¹⁹ Dz. U. z 2024 r. poz. 125, ze zm.; dalej: ustawa o zarządzaniu mieniem.

żadnej z jednostkowych umów, w rozumieniu art. 38 ust. 2 i 3 ww. ustawy, nie przekraczała kwoty 200,0 tys. zł²⁰ wymaganej do uzyskania ww. zgody.

(akta kontroli tom I str. 143-220)

1.3. Instytut w latach 2020-2025 (I półrocze), pełniąc rolę zarządcy nieruchomości, prowadził dla trzech kamienic połączonych ze sobą korytarzami oraz wspólnymi klatkami schodowymi jedną wspólną książkę obiektu budowlanego w papierowej wersji. W okresie objętym kontrolą przeglądy budowlane obiektu prowadzono zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane²¹. Jednak nie zrealizowano zaleceń z przeglądu obiektu budowlanego, a w dwóch przypadkach zrealizowano je po terminie wskazanym w protokołach przeglądów obiektów budowlanych (szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*). W 2024 r. w książce obiektu budowlanego nie dokonano wpisów o przeprowadzonych kontrolach, a w 2020 r. i 2024 r. nie zamieszczono w książce wszystkich wymaganych informacji, co stanowiło naruszenie art. 60b i 60f ustawy PrBud (szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*).

(akta kontroli tom I str. 383-394, 397-399)

1.4. W okresie objętym kontrolą IH PAN nie dysponował pojazdami służbowymi, jak również nie zawierał umów z pracownikami na wykorzystanie samochodów prywatnych do celów służbowych.

(akta kontroli tom I str. 475, 478-479, 518, 600)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W latach 2020-2025 (I półrocze) Instytut w 101 przypadkach (na 103) nie zawarł w formie pisemnej umów najmu sal konferencyjnych, do czego był zobligowany pkt 1 Regulaminu wynajmu i udostępniania sal konferencyjnych z 14 maja 2014 r., stanowiącym, że wynajem i udostępnianie sal oraz innych pomieszczeń podmiotom zewnętrznym możliwe jest tylko za zgodą przedstawiciela Dyrektora IH PAN na podstawie pisemnej umowy określającej charakter projektowanej imprezy, liczbę uczestników oraz warunki najmu lub udostępnienia.

(akta kontroli tom I str. 131, 225-241, 223-224, 547)

Dyrektor wyjaśnił, że umowy na piśmie zawierano rzadko, ze względu na krótkoterminowy okres trwania najmu (najczęściej kilka godzin, zwykle w godzinach pracy Instytutu, gdy pracownicy obsługi byli na miejscu i mogli nadzorować zebranie). Praktyka zawierania w opisany tu sposób umowy najmu okazuje się w naszej ocenie wystarczająca, gdyż podmioty wynajmujące nie przyczyniły się np. do zniszczenia mienia, dbały o powagę instytucji goszczącej, a należność spłacały na ogół bez opóźnień.

(akta kontroli tom I str. 580)

NIK zauważyła, że postanowienia przyjętego Regulaminu nakładały obowiązek zawarcia umowy w formie pisemnej w każdym przypadku, niezależnie od czasu, na jaki sala konferencyjna miała być wynajmowana.

2. Świadczenia uzyskane w związku z użyczeniem powierzchni (np. pokrycie kosztów mediów) nie bilansowały kosztów ich utrzymania w trakcie realizacji zawartych umów. Analiza umów w zakresie przychodów z tytułu zwrotu kosztów związanych z korzystaniem z przedmiotu użyczenia, wykazała

²⁰ Firmy objęte próbą: BiW Sp. j. – umowa najmu z dnia 1 stycznia 2018 r. na kwotę 134,4 tys. zł, umowa z 3 grudnia 2021 r. na 33,6 tys. zł, umowa z 30 listopada 2022 r. na 144 tys. zł, WN - umowa najmu z dnia 16 grudnia 2016 r. na kwotę 58,8 tys. zł (w 2017 r. zmiana nazwy MG-W „WN”), umowa z 7 grudnia 2022 r. na 14,9 tys. zł i z dnia 20 listopada 2024 r. na 13,9 tys. zł L Sp. z o. o. – umowa najmu z dnia 1 stycznia 2019 r. na kwotę 51,6 tys. zł i z dnia 13 czerwca 2022 r. na 146,7 tys. zł.

²¹ Dz. U. z 2025 r. poz. 418, ze zm.; dalej: ustawa PrBud.

pozyskanie w latach 2020-2025 (I półrocze) kwoty 50,7 tys. zł netto, przy faktycznych kosztach wynoszących 51,2 tys. zł netto, co przyniosło ujemny wynik w wysokości 1,2 tys. zł netto. Tym samym przychody z tytułu opłat eksploatacyjnych od użyczanych powierzchni nie pokrywały proporcjonalnych do metrażu kosztów utrzymania budynku i mediów. Osobą odpowiedzialną za gospodarkę finansową, zgodnie z § 10 ust. 2 Statutu z dnia 26 marca 2025 r., był Dyrektor Instytutu, który kieruje bieżącą działalnością Instytutu, odpowiada za gospodarowanie jego mieniem zgodnie z obowiązującymi zasadami oraz odpowiada za wynik finansowy Instytutu.

(akta kontroli tom I str. 217-220, 225-241, 349-355)

Dyrektor wyjaśnił, że przyczyną pobierania niższych kosztów z tytułu zużycia mediów w okresie 2020-2025 prawdopodobnie jest niedokładna kalkulacja kosztów zużycia mediów przewidziana przez kierownika Działu Adm.-Gospodarczego Sz.D. lub opóźnienie w kalkulacji mediów po podwyżce kosztów mediów.

(akta kontroli tom I str. 579, 587)

W ocenie NIK, Instytut dbając o posiadane środki finansowe, winien dochować należytej staranności w celu prawidłowego wyliczenia faktycznie ponoszonych kosztów i wyegzekwowania ich od podmiotów korzystających z mienia instytutu.

3. W okresie objętym kontrolą pięć z ośmiu badanych umów nie posiadało klauzul waloryzacyjnych, co było działaniem nierzetelnym. Powyższe uniemożliwiało aktualizację cen w trakcie trwania umowy, również niewystarczająco zabezpieczając interesy Instytutu.

(akta kontroli tom I str. 155-158, 165-168, 170-173, 211-216)

Dyrektor Instytutu wyjaśnił, że „główną przyczyną nie zawarcia klauzul o waloryzacji czynszu było niedopatrzenie oraz nasza ocena rynku najmu lokali na potrzeby gastronomii po zakończonej pandemii (klauzula mogłaby zniechęcić do podpisania umowy najmu). Kolejne umowy lub aneksy dotyczące wynajmu pomieszczeń będą zawierane z odpowiednią klauzulą rewaloryzacyjną”.

(akta kontroli tom I str. 571)

4. Instytut w okresie objętym kontrolą nie dochodził należnych mu odsetek od nieterminowo regulowanych należności, co stanowiło naruszenie § 9 ust. 4 zawartych umów najmu²², określającego, że w przypadku niepłacenia przez najemcę czynszu naliczane będą karne odsetki oraz § 3 ust. 5 umów najmu²³ zobowiązującego w przypadku opóźnień w płatności czynszowych do doliczania odsetek ustawowych za opóźnienia. W pięciu z ośmiu zawartych umów objętych próbą, należności regulowano nieterminowo. 127²⁴ ze 135 wystawionych faktur (94,1%) zapłacono po terminie. Termin zapłaty przekraczał od 1 do 318 dni, a łączna wartość odsetek od nieterminowo zapłaconych należności wyliczonych na dzień 3 listopada 2025 r., wyniosła 6 174,78 zł.

(akta kontroli tom I str. 365-369, 377-382, 588-592)

²² Umowy najmu zawartej z firmą BiW Sp. jawna z dnia 1 stycznia 2018 r. oraz umowy najmu zawartej z firmą L Sp. z o.o. z dnia 1 stycznia 2019 r.

²³ Umowy najmu zawartej z firmą BiW Sp. jawna z dnia 3 grudnia 2021 r. oraz z 30 listopada 2023 r. oraz umowy najmu zawartej z firmą L Sp. z o.o. z dnia 13 czerwca 2022 r.

²⁴ 66 faktur z firmy BiW Sp. jawna na kwotę 3 405,88 zł oraz 61 faktury z firmy L Sp. z o.o. na kwotę 2 768,90 zł.

Dyrektor IH PAN wyjaśnił, że niedochodzenie należnych odsetek spowodowane mogło być przeoczeniem a także tym, że w 2023 r. zmieniła się obsada działu finansowego.

(akta kontroli tom I str. 572-573)

W wyniku zaniechania działań wynikających z art. 118 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. kodeks cywilny²⁵ polegających na dochodzeniu należności, według stanu na dzień 1 stycznia 2025 r. przedawnieniu uległy odsetki w łącznej kwocie 697,37 zł za okres od 1 stycznia 2020 do 31 grudnia 2021 r.

(akta kontroli tom I str. 365-369, 377-382)

Dyrektor wyjaśnił, że informacje o opóźnieniach w opłatach na rzecz Instytutu we wskazanym okresie nie były regularnie przekazywane dyrektorowi przez ówczesną księgową; ujmowano je oczywiście w bilansie, ale nie rejestrowano, które należności mogą być wkrótce przeterminowane. To powodowało niekiedy brak odpowiednio szybkiej reakcji i wystarczająco energicznych starań o dochodzenie należnych odsetek.

(akta kontroli tom I str. 586)

5. Nie wykonano dwóch zaleceń pokontrolnych wynikających z protokołów okresowego przeglądu stanu technicznego budynków, a dwa zalecenia wykonano z opóźnieniem w odniesieniu do terminu wskazanego w tych protokołach.

W latach 2020 i 2021 w ramach przeglądu zalecono wykonanie - w terminie jednego roku - zainstalowania osłony rewizji na rurze spustowej kanalizacji deszczowej, którą zainstalowano dopiero w 2022 r. oraz zalecono zainstalowanie węża wraz z prądnicą w skrzynce hydrantowej w obszarze byłej gastronomii, którego nie zrealizowano do dnia zakończenia kontroli. Natomiast w latach 2023 i 2024 w wyniku przeglądu zalecono wykonanie w terminie jednego roku zabezpieczenia atestowaną otuliną ogniową wejścia wody wykonanego z rury palnej oraz zainstalowanie na dwóch odejściach wody bytowej np. zaworów elektromagnetycznych sterowanych od ciśnienia wody w instalacji wspólnej. Zalecenie zabezpieczenia atestowaną otuliną ogniową wejścia wody wykonanego z rury palnej zrealizowano w wyniku kontroli we wrześniu 2025 r., zaś drugiego zalecenia nie zrealizowano do dnia zakończenia kontroli.

(akta kontroli tom I str. 383-394, 401-422, 449)

Dyrektor Instytutu wyjaśnił, że osłony rewizji nie założono w ww. okresie z powodu braku możliwości zakupu (stara instalacja spustowa kanalizacji deszczowej). Mimo, że była to drobna naprawa, nie można było zdobyć właściwej rewizji o konkretnych wymiarach. Osłonę rewizji na rurze spustowej kanalizacji deszczowej zainstalowano w 2022 roku. Piwnice są nieużytkowane, nie zainstalowano w skrzynce hydrantowej węża wraz z prądnicą. Instytut przewiduje montaż ww. podczas planowanej na lata 2025-2026 inwestycji budowlanej w piwnicach budynków Instytutu. Ponadto wyjaśnił, że zabezpieczenie atestowaną otuliną ogniową wejścia wykonanego z rury palnej oraz zainstalowanie na dwóch odejściach wody bytowej ciśnienia wody w instalacji wspólnej zaworów elektromagnetycznych sterowanych od ciśnienia wody planowane jest podczas inwestycji budowlanej w latach 2025 i 2026. Zabezpieczenia nie wykonano z powodu braku środków finansowych – koszt szacunkowy kilkanaście tysięcy złotych.

(akta kontroli tom I str. 524-525)

²⁵ Dz. U. z 2025 r. poz. 1071; dalej: kc.

6. W książce obiektu budowlanego nie dokonano wpisów o dwóch przeglądach przeprowadzonych w 2024 r., tj. o rocznym przeglądzie przewodów kominowych wykonanym w dniach 27-28 czerwca 2024 r.²⁶ oraz pięcioletnim przeglądzie elektrycznym w dniu 2 września 2024 r.²⁷, czym naruszono art. 60b i 60f ustawy PrBud stanowiące, że wpisy w książce obiektu budowlanego prowadzi się na bieżąco dla każdego budynku, i dokonuje niezwłocznie, jednak nie później niż w terminie 7 dni od dnia zaistnienia okoliczności, której wpis dotyczy.

(akta kontroli tom I str. 398-399, 425-430, 432-440)

Dyrektor wyjaśnił, że brak wpisu protokołów w terminie 7 dni spowodowany był przeoczeniem, a nie złą wolą, a wpisy zostaną uzupełnione niezwłocznie.

(akta kontroli tom I str. 526)

Ponadto Instytut nierzetelnie prowadził książkę obiektu budowlanego nie wpisując do niej wymaganych innych informacji, np. numerów pięciu protokołów²⁸ okresowej kontroli przewodów kominowych: dwóch w 2020 r., co stanowiło niewypełnienie obowiązku z art. 62b ustawy PrBud i było niezgodne z przepisami²⁹ rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie książki obiektu budowlanego, obowiązującego do 31 grudnia 2022 r. oraz trzech w 2025 r., a także w 2025 r. poziomowego przeglądu dachu, co stanowiło niewypełnienie obowiązku z art. 62b ustawy PrBud. Wpisy uzupełniono w trakcie trwania kontroli.

(akta kontroli tom I str. 397, 399, 423-424, 431, 441-448)

Dyrektor IH PAN wyjaśnił, że brak ww. wpisów w książce obiektu budowlanego spowodowane były przeoczeniem, a nie złą wolą.

(akta kontroli tom I str. 526)

OCENA CZĄSTKOWA

Instytut Historii PAN w latach 2020 – 2025 (I półrocze) nie w pełni prawidłowo rozporządzał i administrował mieniem znajdującym się w jego zasobach. Jako zarządca budynku przeprowadzał wymagane przepisami prawa przeglądy, jednakże nie zrealizował zaleceń wynikających z protokołów okresowego przeglądu stanu technicznego budynków lub zrealizował je z opóźnieniem oraz nierzetelnie prowadził książkę obiektu budowlanego. Dyrektor Instytutu nie podejmował rzetelnych działań w celu zabezpieczania interesów ekonomicznych, bowiem nie dochodzono odsetek z tytułu nieterminowego regulowania należności wynikających z umów najmu, jak również pomijano w zawieranych umowach najmu wpisywanie klauzul waloryzacyjnych ceny. Nieprawidłowość dotycząca niezawierania umów najmu w formie pisemnej miała charakter formalny nie mający istotnego wpływu na funkcjonowanie Instytutu.

OBSZAR

2. Gospodarka finansowa instytutu naukowego PAN.

Opis stanu faktycznego

2.1. Instytut prowadził samodzielną gospodarkę finansową na podstawie rocznych planów finansowych, obejmujących przychody z prowadzonej działalności, dotacje oraz koszty w układzie rodzajowym³⁰. Plany były opiniowane

²⁶ Nr protokołów 703200/2024, 703094/2024, 703231/2024.

²⁷ Nr protokołów 239/2024- 246/2024.

²⁸ W 2020 r. protokołów nr 0454/07/2020 i 0456/07/2020, w 2025 r. protokołów nr 2287126/2025, 2287106/2025, 2286970/2025.

²⁹ Rozporządzenie Ministra infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie książki obiektu budowlanego Dz. U. z 2003 Nr 120 poz. 1134 – obowiązujące do 31 grudnia 2022 r.

³⁰ Elementy planu finansowego – Przychody: subwencja na utrzymanie potencjału badawczego, subwencja na szkołę doktorską, fundusz stypendialny, projekty badawcze NCN, NAWA, DARIH, PASIFIC, projekty MNiSW, dotacje na inwestycje, pozostałe przychody. Koszty: wynagrodzenia, świadczenia na rzecz pracowników, amortyzacja, materiały i energia, usługi obce, stypendia, podróże służbowe, pozostałe koszty.

przez Radę Naukową oraz przekazywane do właściwego wydziału PAN. Kwestie związane z planem finansowym nie były przedmiotem regularnych uzgodnień z Prezesem PAN. Dyrektor wyjaśnił, że zwracał się do Prezesa PAN z prośbą o interwencję u ministra odpowiedzialnego za sprawy nauki, tylko gdy przewidywany był ujemny wynik finansowy Instytutu za dany rok obrotowy.

(akta kontroli tom II str. 61-62, 149-150, 637, tom III str. 355-358)

W okresie 2020 – 2025 (I półrocze) Instytut uzyskał przychody w łącznej wysokości 126 037 tys. zł³¹, w tym z tytułu środków przekazanych na utrzymanie i rozwój potencjału badawczego³² w kwocie 78 036,3 tys. zł (61,9%), na inwestycje 1 224 tys. zł (1%), otrzymane z MNISW w ramach Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki 28 403,5 tys. zł (22,5%), z NCN 10 719,2 tys. zł (8,5%), pochodzące z Unii Europejskiej 2 214,6 tys. zł (1,8%), otrzymane z Akademii 312 tys. zł (0,2 %) oraz środki uzyskane z działalności gospodarczej 5 127,4 tys. zł (4,1%)³³. W okresie objętym kontrolą Instytut nie uzyskał przychodów ze sprzedaży praw do własności intelektualnych oraz nie zgłaszał patentów i wzorów użytkowych.

Efektom działalności Instytutu, było powstanie 3 159 publikacji, w tym 252 książek. Najwięcej artykułów opisujących badania naukowe prowadzone w Instytucie i wynikające z nich wnioski, ukazało się w 2024 r. - 743, natomiast książek najczęściej wydano w 2021 r. - 56.

(akta kontroli tom II str. 1, 3-4, 355-358)

Dyrektor Instytutu wyjaśnił, że IH PAN nie ma narzędzi zliczania cytowań publikacji wszystkich swoich pracowników prowadzącym badania i biorącym udział w badaniach naukowych. Usługa taka jest oferowana abonentom indywidualnym kont baz indeksujących i wymaga zaangażowania każdego użytkownika z osobna. Wyniki, zwłaszcza w humanistyce, różnią się znacznie w zależności od technicznych możliwości każdej z takich baz. Dane naukometryczne jak te o cytowalności danego badacza czy dzieła - mają pewne znaczenie dla oceny badacza, np. zachęca się do ich podawania na potrzeby wniosku habilitacyjnego, ale nie mają rozstrzygającego znaczenia. Dane liczbowe nie odzwierciedlają znaczenia danego dzieła czy naukowca, najwyżej jego popularność, nie pokazują wprost, w jakim stopniu wchodzi ono/on w obieg naukowy. Dyrektor gromadzi informacje o wszystkich publikacjach, natomiast nie zbiera danych o cytowaniach dzieł swoich pracowników, ale i nie zabrania im indywidualnie tego typu danych pozyskiwać.

(akta kontroli tom II str. 4)

Łączne koszty działalności Instytutu w latach 2020 – 2025 (I półrocze) wyniosły 140 135,1 tys. zł. Głównym ich składnikiem były wynagrodzenia wraz ze składnikami od nich naliczanymi³⁴ w kwocie 113 105,4 tys. zł, stanowiące 80,7% kosztów ogółem. Środki przekazane na podstawie art. 365 pkt 2 lit. a-d i g ustawy Pswn na utrzymanie i rozwój potencjału badawczego Instytutu w wysokości 78 036,3 tys. zł, pokrywały w 69% poniesione przez Instytut koszty z tytułu wynagrodzeń wraz z pochodnymi. W strukturze kosztów istotne znaczenie miały również zakup towarów i usług 10 585,3 tys. zł (7,6%) oraz podróże krajowe i zagraniczne w łącznej kwocie 4 360,7 tys. zł (3,1%).

W poszczególnych latach objętych kontrolą, wystąpiły duże rozbieżności w rentowności działalności Instytutu. W trzech latach uzyskano dodatni wynik

³¹ Kwota nie zawiera składowych rachunku zysków i strat: stanu zmiany produktów, pozostałych przychodów operacyjnych oraz przychodów finansowych.

³² Art. 365 pkt 2 lit. a-d i g ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2024 r. poz. 1571, ze zm.); dalej: ustawa Pswn.

³³ Najwyższe przychody z działalności gospodarczej uzyskano w 2024 r. w wysokości 1 741,5 tys. zł.

³⁴ Tzw. pochodne od wynagrodzeń.

finansowy – zysk netto: w 2021 r. (143,9 tys. zł), w 2022 r. (1 686,3 tys. zł) i w 2024 r. (836,2 tys. zł) oraz w dwóch ujemny – stratę netto: w 2020 r. (1 419,2 tys. zł) i w 2023 r. (1 025,5 tys. zł).

(akta kontroli tom II str. 1-5, 61-321)

Dyrektor wyjaśnił, że straty pojawiają się w latach, kiedy MNISW nie zwiększa dodatkowo subwencji. Środki, jakie otrzymujemy, pokrywają wynagrodzenia pracowników naukowych, ale brakuje środków na pokrycie wynagrodzeń kadry administracyjnej, czy utrzymania działalności bieżącej instytutu, o czym każdego roku Dyrektor Instytutu informuje Ministra w formie pisemnej. W 2025 roku subwencja finansuje wynagrodzenia kadry naukowej, ale będzie niewystarczająca na pokrycie wypłat wynagrodzeń pracowników administracji, utrzymania instytutu (budynek – Warszawa, czynsze – Toruń, Poznań, Kraków i Gdańsk) oraz bieżącą działalność naukową. Szacuje się, że zabraknie z subwencji około 1 560 tys. zł.

(akta kontroli tom III str. 291-293)

2.2. W okresie objętym kontrolą Instytut nie korzystał z zewnętrznych źródeł finansowania w postaci pożyczek i kredytów bankowych oraz nie posiadał papierów dłużnych w postaci skarbowych papierów wartościowych. Instytut dysponował środkami pieniężnymi na początek każdego roku objętego kontrolą w wysokości: 2020 r. – 12 133,6 tys. zł, 2021 r. – 11 464,4 tys. zł, 2022 r. – 11 508,5 tys. zł, 2023 r. – 13 860,9 tys. zł, 2024 r. – 12 764,9 tys. zł, 2025 r. – 12 108,4 tys. zł. Na podstawie art. 368 ustawy Pswn dnia 30 kwietnia 2024 r. IH PAN otrzymał od Ministra dodatkową subwencję w wysokości 2 650,3 tys. zł, którą rozdysponowano w sposób następujący:

- kwota 2 112,4 tys. zł została przeznaczona na podwyższenie wynagrodzeń zasadniczych pracowników naukowych w związku ze zmianą stawki minimalnego miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego dla profesora w uczelni publicznej;
- środki w wysokości 276,1 tys. zł przekazano na podwyższenie wynagrodzeń zasadniczych pracowników innych niż naukowcy w związku ze zmianami stawek minimalnego wynagrodzenia za pracę od dnia 1 stycznia 2024 r. oraz od dnia 1 lipca 2024 r.;
- na podwyższenie stypendiów doktoranckich w związku ze zmianą stawki minimalnego miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego dla profesora w uczelni publicznej – przekazano kwotę 90,6 tys. zł,
- kwota 171,2 tys. zł została przeznaczona na podwyższenie wynagrodzeń zasadniczych pracowników innych niż naukowcy (tzw. podwyżka inflacyjna) począwszy od lipca 2024 r.

Wynagrodzenie zasadnicze podwyższono 95 pracownikom naukowym, 12 pracowników było finansowanych z innych źródeł (tzw. źródeł projektowych). Zasady wynagradzania pracowników wynikały z Regulaminu wynagradzania IH PAN³⁵. Dla poszczególnych stanowisk naukowych (asystent, adiunkt, profesor instytutu, profesor) w Instytucie stosowane były stawki miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego przewidziane w art. 91a ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk³⁶ w powiązaniu z przepisami rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 września 2018 r. w sprawie wysokości minimalnego miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego dla profesora w uczelni publicznej³⁷.

³⁵ Załącznik do zarządzenia nr 10/2021 Dyrektora IH PAN z 20 października 2021 r. (ze zmianami).

³⁶ Dz. U. z 2020 r. poz. 1655, ze zm.; dalej: ustawa o PAN.

³⁷ Dz. U. z 2024 r. poz. 1407.

Środki przyznane przez Ministra w dniu 16 grudnia 2024 r. w wysokości 2 605 tys. zł rozdysponowane zostały na:

- podwyższenie wynagrodzeń zasadniczych pracowników innych niż naukowcy (tzw. podwyżka inflacyjna) - kwota 204 tys. zł,
- bieżącą działalność Instytutu, utrzymanie budynków, wynagrodzenia pracowników administracyjnych - kwota 2 401 tys. zł.

(akta kontroli tom II str. 6-60, tom III str. 355-358)

2.3. W okresie objętym kontrolą w Instytucie tworzone były fundusze:

- fundusz statutowy, którego wartość od 1 stycznia 2020 r. do 30 czerwca 2025 r. wzrosła z kwoty 1 312,1 tys. zł do 3 724,3 tys. zł, największy przyrost wartości funduszu nastąpił w 2020 r. – wzrost o 2 300 tys. zł,
- fundusz rezerwowy, w latach 2020 – 2023 wzrósł z 122,5 tys. zł do 449,8 tys. zł, wg stanu na 2024 r. i w I pół. 2025 r. na koncie funduszu nie było środków, co wynikało z pokrycia straty za 2023 r.,
- Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych w całym okresie objętym kontrolą wzrastał, na początku okresu wynosił 125,2 tys. zł i na dzień 30 czerwca 2025 r. jego wartość wzrosła do 739 tys. zł,
- wartość funduszu badań własnych oraz funduszu stypendialnego podlegała wahaniom w poszczególnych latach, ale generalnie nastąpił wzrost ich wartości: fundusz badań własnych z 292,4 tys. zł wzrósł do 1 205,1 tys. zł i fundusz stypendialny z 100 tys. zł do 406,3 tys. zł.

(akta kontroli tom II str. 18, 322)

Środki z funduszu badań własnych przeznaczone były na cele wskazane w regulaminie funduszu, tj. m.in. tłumaczenia własnych tekstów naukowych na języki obce lub ich redakcję językową, kwerendy archiwalne lub biblioteczne w kraju i za granicą, organizację seminariów i sympozjów naukowych, udział w konferencjach i stażach naukowych za granicą.

(akta kontroli tom II str. 355-361)

Dyrektor wyjaśnił, że od roku 2024 nie było wypłat z Funduszu Stypendialnego. Zarządzeniem nr 6/2024³⁸ Dyrektora IH PAN uchylono niektóre zarządzenia Dyrektora IH PAN związane z funkcjonowaniem studiów doktoranckich w IH PAN zamykające Fundusz Stypendialny i w lipcu 2025 r. środki, jakie zostały na nim zgromadzone w kwocie 406,3 tys. zł, zostały przeznaczone na fundusz rezerwowy.

(akta kontroli tom III str. 288-295)

W Instytucie nie tworzących wskazanych w art. 85 ust. 2 ustawy o PAN funduszy fakultatywnych, np. wdrożeń lub nagród.

(akta kontroli tom III str. 6-17, 322)

2.4. Podstawowym źródłem finansowania działalności Instytutu były środki przekazane przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego na podstawie art. 365 pkt 2 lit. a-d i g ustawy Pswn, tj. subwencja na utrzymanie i rozwój potencjału badawczego oraz rozwój pracowników naukowych Instytutu. Stanowiła ona ponad 60% środków finansowych będących w dyspozycji IH PAN w okresie od 2020 r. do połowy 2025 r.

(akta kontroli tom II str. 1, tom III str. 355-358)

Szczegółową kontrolą objęto wykorzystanie przez IH PAN w okresie objętym kontrolą środków finansowych otrzymanych z tytułu:

- subwencji w latach 2023 i 2024 w łącznej wysokości 7 011,6 tys. zł, w tym w 2023 r. w kwocie 2 931,9 tys. zł i w 2024 r. w kwocie 4 079,7 tys. zł. Skontrolowane wydatki stanowiły 21,9% otrzymanej w tym okresie subwencji

³⁸ Z dnia 15 marca 2024 r.

31 982,6 tys. zł³⁹ i dotyczyły wydatków poniesionych na usługi wydawnicze, zakupu materiałów oraz wydatków z osobowego funduszu płac wraz z pochodnymi,

- zadania zlecone przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego o wartości 1 248,7 tys. zł w wyniku umowy zawartej z Instytutem na podstawie art. 404 ust. 1 ustawy Pswn⁴⁰.

Analiza poniesionych wydatków wykazała, że:

- otrzymane środki zostały wydatkowane prawidłowo, zgodnie z przeznaczeniem, w terminach i kwotach wynikających z zawartych umów, osiągnięto założone efekty,
- w sposób rzetelny dokumentowano fakt poniesienia wydatków i ewidencjonowano zdarzenia gospodarcze w księgach rachunkowych jednostki,
- Instytut prawidłowo wywiązywał się z obowiązków statystycznych dotyczących wykorzystania subwencji i realizacji kontrolowanej umowy,
- w wyniku przeprowadzonej w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego oceny realizacji projektu, uznano zadanie za wykonane i rozliczone prawidłowo.

(akta kontroli tom II str. 383-438, tom III str. 355-358)

IH PAN wspólnie z ośmioma innymi instytutami PAN w 2019 r. utworzył Szkołę dokorską Anthropos⁴¹. Strony umowy ustaliły, że podmiotem odpowiedzialnym za zarządzanie środkami finansowymi zgromadzonymi na wspólne prowadzenie szkoły, obsługę administracyjną, i wprowadzanie danych do systemu POL-on, będzie IH PAN. Przychodami szkoły były: subwencja z Ministerstwa Szkolnictwa Wyższego i Nauki na utrzymanie i rozwój potencjału badawczego, dotacje ze środków budżetowych na naukę, darowizny dziedziczenia i zapisy, środki pochodzące ze źródeł zagranicznych, składki instytutów tworzących szkołę i inne środki budżetowe. IH PAN jako podmiot odpowiedzialny zobowiązany został do przekazywania nadwyżki finansowej, tj. podziału środków finansowych między podmioty będące stronami umowy według przyjętego algorytmu.

(akta kontroli tom III str. 186-233)

Sprawdzono prawidłowość rozliczenia nadwyżki finansowej, o której mowa w § 8 pkt 15 umowy o utworzeniu szkoły, na poszczególne podmioty uczestniczące w projekcie. Środki podzielone zostały na dziewięć instytutów zgodnie z zasadami przyjętymi w umowie o utworzeniu szkoły⁴². Udziały poszczególnych instytutów w podziale nadwyżki wyniosły od 24,4% (IH PAN) do 5,6% (Instytut Kultur Śródziemnomorskich i Orientalnych PAN).

(akta kontroli tom III str. 234-239, 355-358)

2.5. W okresie objętym kontrolą w Instytucie poniesiono wydatki z tytułu umów cywilnoprawnych w łącznej wysokości 10 001,9 tys. zł, w tym w wyniku wykonania umów zlecenia 1 598,6 tys. zł i umów o dzieło 8 403,2 tys. zł. W ramach tych umów:

³⁹ W 2023 r. odsetek skontrolowanych wydatków wynosił 22,6% i w 2024 – 21,5%.

⁴⁰ Zadanie pn. „Warszawa przez wieki – od jej początków do wiek XX. Realizacja badań naukowych w ramach Varsavianistycznego Zespołu Badawczego” umowa nr MEIN/2022/DPI/449 z 5 kwietnia 2022 r.

⁴¹ Umowa z dnia 15 marca 2019 r. zawarta z Instytutem Archeologii i Etnologii PAN, Instytutem Badań Literackich PAN, Instytutem Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN, Instytutem Historii Nauki PAN, Instytutem Języka Polskiego PAN, Instytutem Kultur Śródziemnomorskich i Orientalnych PAN, Instytutem Sławistyki PAN i Instytutem Sztuki Polskiej PAN, do umowy zawarto dwa aneksy w dniu 26 września 2022 r.

⁴² Sprawdzenia dokonano na podstawie podziału dokonanego w 2024 r.

- z pracownikami Instytutu zawarto 384 umowy na kwotę 1 884,3 tys. zł, stanowiącą 18,8% ogólnej wartości umów, w tym z członkami kierownictwa jednostki cztery umowy, o łącznej wartości 6,3 tys. zł⁴³,
- z osobami z spoza Instytutu zawarto 1 664 umowy, w tym i 1 405 umów o dzieło i 259 umów zlecenia, ogólna wartość kwot wypłaconych z tytułu tych umów wyniosła 8 117,6 tys. zł.

Szczegółowa kontrola dziewięciu umów cywilnoprawnych o łącznej wartości 25,3 tys. zł, w tym sześciu⁴⁴, zawartych z osobami spoza Instytutu oraz trzech⁴⁵ z pracownikami kontrolowanej jednostki wykazała, że:

- umowy były zawierane w sposób celowy i gospodarny,
- źródłem ich finansowania były środki ogólne lub pochodzące z poszczególnych projektów,
- stawki wynagrodzenia za realizację poszczególnych zadań, zostały ustalone zgodnie z art. 184 ustawy Pswn i przyjętymi zasadami wynagradzania w realizowanych projektach, sposobem finansowania działalności dydaktycznej,
- kryterium doboru osób wykonujących poszczególne prace były kompetencje w danym obszarze wiedzy,
- przedmiot prac nie mieścił się w zakresie obowiązków pracowników Instytutu,
- wykonanie prac zostało właściwie udokumentowane, zaewidencjonowane w księgach rachunkowych jednostki i opłacone w ustalonym terminie.

(akta kontroli tom II str. 19, tom III str. 96-186, 355-358)

W Instytucie nie wprowadzono w formie przepisu wewnętrznego (obowiązującej procedury) zasad zawierania umów cywilnoprawnych.

Dyrektor wyjaśnił, że we wskazanym okresie w IH PAN funkcjonowały dobre praktyki w zakresie zawierania umów cywilno-prawnych (częściowo mające sformalizowany charakter), nie było jednak jednego aktu normatywnego, który regulował tę problematykę. Umowy zawierane przez Instytut dzielą się na dwie grupy – umowy finansowane ze środków projektowych oraz z pozostałych środków. Przy ustalaniu wysokości wynagrodzenia uwzględnia się jakość, złożoność realizowanych zadań oraz okres ich realizacji.

Instytucja przydzielająca środki na dany projekt (Minister, Narodowe Centrum Nauki i in.) akceptuje jego kosztorys i określa tym samym ramowe warunki wydatkowania środków, pozostawiając kierownikowi projektu zwykle margines swobody w ich dysponowaniu, np. przy określaniu stawek dla wykonawców.

Przy zawieraniu umów o dzieło z pracownikami, przedmiotem umowy są wyłącznie czynności różne od rodzaju pracy powierzonej pracownikowi w ramach stosunku pracy, wykonywane poza godzinami pracy pracownika.

Dość liczne umowy cywilno-prawne zawierane są na potrzeby prowadzonej przez Instytut działalności wydawniczej. W zakresie działalności wydawniczej występuje kilka grup wykonawców, przy czym przy ich wyłanianiu zasadnicze znaczenie mają kompetencje, gotowość dostosowania się do terminarza danego działania, a także do obowiązujących możliwości finansowych Instytutu. Co do zasady nie różnicuje się wysokości płatności na rzecz pracowników Instytutu i osób spoza tego grona. Przy wydatkowaniu środków z dotacji (państwowych, a także w ramach np. współpracy międzyinstytucjonalnej z koedytarami) podstawą są najczęściej wcześniej przygotowane kalkulacje wydawnicze. Możliwe, a niekiedy konieczne są negocjacje z wykonawcami, dla zmniejszenia kosztów pracy w ogólnym budżecie.

⁴³ Umowa o najwyższej kwocie, tj. 5,4 tys. zł zawarta została na podstawie art. 184 Prawo o szkolnictwie i nauce i dotyczyła wykonywania obowiązków promotora.

⁴⁴ Po trzy umowy zlecenia i o dzieło.

⁴⁵ Umowa dzieło i dwie umowy o zlecenia.

Zawsze punktem odniesienia jest obowiązująca Tabela „Stawki wydawnicze obowiązujące w IH PAN”, akceptowana przez Dyrektora. W pierwszej części dokument ten zawiera stawki dla członków redakcji czasopism wydawanych przez Instytut, w drugiej części opisuje prace wydawnicze, gdzie stawki podane są jako podstawowe, a także możliwe "widełki" dające pole do negocjacji z wykonawcami. Wszystkie stawki są podane dla jednostek specyficznych dla danej pracy, kwota jest ustalana przez pomnożenie liczby jednostek przez stawkę.

(akta kontroli tom II str. 11-17, tom III str. 355-358)

2.6. W okresie objętym kontrolą IH PAN poniósł koszty z tytułu zakupu towarów i usług oraz zużycia materiałów i energii w wysokości 13 438,6 tys. zł⁴⁶.

W celu zapewnienia prawidłowego dokonywania wydatków publicznych zgodnie z zasadami określonymi w art. 44 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁴⁷, zarządzeniem Dyrektora Instytutu⁴⁸ wprowadzony został Regulamin Zamówień Publicznych, w którym określono zasady przygotowania postępowania⁴⁹, dokumentowania jego przebiegu, funkcjonowania komisji przetargowej oraz zasady nadzoru nad postępowaniem. Częścią składową wyżej wymienionego regulaminu był Regulamin udzielania zamówień publicznych o wartości szacunkowej nieprzekraczającej 130 tys. zł netto⁵⁰.

(akta kontroli tom III str. 1-23)

W latach objętych kontrolą w Instytucie nie sporządzano rocznych sprawozdań o udzielonych zamówieniach publicznych, o których mowa w art. 82 ustawy z dnia 11 września 2019 r. - Prawo zamówień publicznych⁵¹, o czym szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

Szczegółową kontrolą objęto trzy zamówienia publiczne, udzielone w okresie objętym kontrolą, w tym jedno na podstawie ustawy oraz dwa o wartości podprogowej:

- Zamówienia o wartości szacunkowej nieprzekraczającej równowartości 130 tys. zł netto:
 - Świadczenie usług kompleksowego sprzątnia – zamówienie z roku 2023,
 - Sukcesywna dostawa materiałów eksploatacyjnych do drukarek – zamówienie z 2024 r.

Zgodnie z regulaminem udzielania zamówień publicznych o wartości szacunkowej nieprzekraczającej 130 tys. zł netto, w przypadku tych zamówień, powinno być prowadzone rozeznanie rynku poprzez pisemne zaproszenie do złożenia oferty, kierowane do potencjalnych wykonawców drogą pocztową lub mailową. Powinno być one skierowane do takiej liczby wykonawców, która pozwala na uzyskanie konkurencyjnych ofert.

⁴⁶ W tym: zakup towarów i usług 13 438,6 tys. zł i zużycie materiałów i energii 2 853,3 tys. zł.

⁴⁷ Dz. U. z 2025 r. poz. 1483; dalej: ustaw o finansach publicznych. Zgodnie z art. 44 ust. 3 i 4 ww. ustawy wydatki powinny być dokonywane: w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów, optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów, w sposób umożliwiający terminową realizację zadań i w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Jednostki sektora finansów publicznych zawierają umowy, których przedmiotem są usługi, dostawy lub roboty budowlane, na zasadach określonych w przepisach o zamówieniach publicznych, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej.

⁴⁸ Zarządzenie nr 1/2021 Dyrektora Instytutu z 4 stycznia 2021 r. w sprawie zamówień publicznych, zmienione zarządzeniem nr 12/2023 Dyrektora Instytutu z 25 maja 2023 r.

⁴⁹ W tym oszacowania wartości zamówienia.

⁵⁰ Zawarty w załączniku nr 2 do zarządzenia nr 1/2021 z 4 stycznia 2021 r. w sprawie zamówień publicznych.

⁵¹ Dz. U. z 2024 r. poz. 1320, ze zm.; dalej: uPzp.

Analiza dokumentacji z obu wyżej wskazanych postępowań wykazała, że w obu wyżej wymienionych postępowaniach, nie wysyłano do wykonawców zaproszenia do składania ofert za pośrednictwem poczty lub maila. Przygotowane zapytania ofertowe publikowano na stronie internetowej IH PAN oraz na jego stronie BIP, co zostało opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

Na podstawie umów zawartych z wykonawcami usług oraz faktycznie poniesionych wydatków stwierdzono, że wartość dostarczonych materiałów eksploatacyjnych do drukarek wyniosła 27,6 tys. zł i była niższa od limitu wydatków określonego w umowie na 39,7 tys. zł.

Wydatki związane ze świadczeniem kompleksowego sprzątnięcia w wysokości 79,4 tys. zł przekroczyły kwotę wynikającą z umowy zawartej z wykonawcą, co zostało opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

W pozostałym zakresie postępowania przeprowadzono zgodnie z regulaminem o wartości szacunkowej nieprzekraczającej 130 tys. zł netto, zamówienia realizowano zgodnie z umową i były one niezbędne dla prawidłowego funkcjonowania Instytutu.

(akta kontroli tom III str. 1-90, 355-358)

- Zamówienie udzielone na podstawie ustawy Prawo zamówień publicznych:
 - Sukcesywne wykonywanie usługi druku cyfrowego przez okres 24 miesięcy
 - zamówienie z 2023 r.

Na podstawie dokumentacji źródłowej, dotyczącej postępowania ustalono, że wnioski o wszczęcie postępowania zostały sporządzone przez komórkę merytoryczną, udokumentowano ustalenie jego szacunkowej wartości, sporządzono specyfikację warunków zamówienia, członkowie komisji złożyli oświadczenia określone w art. 56 ust. 4 uPzp, ogłoszenie o zamówieniu zostało zamieszczone w Biuletynie Zamówień Publicznych. Wykonawca został wyłoniony w trybie podstawowym, na podstawie art. 275 pkt 1 uPzp, zgodnie z zasadą uczciwej konkurencji, w sposób zapewniający równe traktowanie wykonawców i niedyskryminacyjny dostęp do zamówienia. Sporządzono protokół z postępowania, który został zatwierdzony przez kierownika jednostki. W związku z zamówieniem poniesiono wydatki w wysokości 287,6 tys. zł, realizowano zadanie zgodnie z umową i dokonano prawidłowych rozliczeń. Poniesione wydatki były niezbędne dla prawidłowego funkcjonowania Instytutu.

(akta kontroli tom III str. 240-287, 355-370)

2.7. W celu wykonywania zadań związanych z ustalaniem i realizacją polityki naukowej państwa, Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego prowadzi Zintegrowany System Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on. Dyrektorzy instytutów PAN zobowiązani zostali do wprowadzania do Systemu POL-on danych źródłowych, wskazanych w art. 350 ustawy Pswn.

Kontrolą objęto terminowość wprowadzania przez IH PAN do Systemu POL-on sprawozdań i raportów z wykorzystania środków finansowych otrzymanych w okresie objętym kontrolą, o których mowa w art. 365 Pswn, dotyczących:

- utrzymania i rozwoju potencjału badawczego – sprawozdania z wykorzystania subwencji (pięć sprawozdań),
- sprawozdań o działalności badawczej i rozwojowej PNT-01 (pięć sprawozdań),
- realizacji 20 programów w ramach Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki (NPRN),
- jednego projektu realizowanego w ramach programu „Społeczna odpowiedzialność nauki” (SON).

(akta kontroli tom III str. 339-358)

Analiza dokumentacji źródłowej oraz zapisów ewidencyjnych w systemie POL-on wykazała, że:

- sprawozdania z realizacji subwencji, z wyjątkiem dotyczącego 2021 r. (opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*), oraz sprawozdania PNT-01 z działalności badawczej i rozwojowej zostały przekazane w obowiązujących terminach, tj. do 31 marca (PNT-01) i 30 czerwca (z wykonania subwencji) roku następnego,
- raporty roczne i końcowe dotyczące realizacji programów w ramach NPRN oraz SON przekazywane były w terminach wskazanych przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego⁵²,
- dane wprowadzone do POL-on były zgodne z decyzjami, umowami i zaewidencjonowanymi w systemie finansowo-księgowym wydatkami.

(akta kontroli tom II str. 490-495. tom III str. 355-358)

2.8. Zgodnie z przepisami Działu VI ustawy o finansach publicznych, jednostki sektora finansów publicznych są zobowiązane do prowadzenia audytu wewnętrznego. Obowiązek ten dotyczy podmiotów, w których wartość przychodów lub kosztów przekroczyła wysokość 40 000 tys. zł. W kontrolowanym okresie w IH PAN przychody i koszty kształtowały się poniżej tej wartości. Zgodnie z art. 274 ust. 4 ustawy o finansach publicznych, audyt może być prowadzony w przypadku, gdy kierownik jednostki podjął taką decyzję.

(akta kontroli tom III 355-358)

W okresie objętym kontrolą w Instytucie nie podjęto decyzji o prowadzeniu audytu wewnętrznego. Jak wyjaśnił Dyrektor IH PAN, prowadzenie audytu wiązałoby się z koniecznością zatrudnienia dodatkowego pracownika bądź pracowników, a sytuacja finansowa Instytutu nie pozwala na to w chwili obecnej. Jednakowoż Instytut będzie rozważać i szukać środków w celu podjęcia decyzji o prowadzeniu tegoż audytu.

(akta kontroli tom II str. 6-60, tom III str. 355-358)

2.9. Do obowiązku kierownika jednostki sektora finansów publicznych należy zapewnienie funkcjonowania w niej skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej⁵³. Zgodnie z art. 68 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, kontrola zarządcza w jednostkach sektora finansów publicznych to ogół działań podejmowanych w celu zapewnienia, że cele i zadania są realizowane zgodnie z prawem, efektywnie, oszczędnie i w terminie. Stanowi ona istotny element zarządzania publicznego, obejmujący m.in. zgodność działań z przepisami, skuteczność i efektywność, wiarygodność sprawozdań, ochronę zasobów oraz zarządzanie ryzykiem.

W instytucie nie zapewniono prawidłowego, zgodnego ze standardami, funkcjonowania kontroli zarządczej w obszarze zarządzania należnościami o czym szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli tom II str. 6-60, tom III str. 355-358)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. IH PAN nie sporządził w latach 2020-2024 rocznych sprawozdań o udzielonych zamówieniach publicznych czym naruszył obowiązek wynikający z art. 82 ust. 1 uPzp. Zgodnie z ust. 2 tego artykułu zamawiający zobowiązany był do przekazania sprawozdań Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych w terminie

⁵² Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 6 marca 2019 r. w sprawie danych przetwarzanych w Zintegrowanym Systemie Informacji o Szkolnictwie Wyższym Nauce POL-on (Dz. U. z 2022 r. poz. 700) i od dnia 25 września 2024 r. rozporządzenie Ministra Nauki z dnia 12 września 2024 r. w sprawie danych przetwarzanych w Zintegrowanym Systemie Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on (Dz. U. poz. 1403, ze zm.).

⁵³ Obowiązek wynikający z art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy o finansach publicznych.

do 1 marca każdego roku następującego po roku, którego dotyczy sprawozdanie.

(akta kontroli tom III str. 355-358)

Dyrektor potwierdził, że Instytut nie sporządzał we wskazanym okresie rocznych sprawozdań z udzielonych zamówień, w tym tzw. podprogowych. Poinformował, że Instytut będzie wypełniał ten obowiązek od bieżącego roku. W stosunku do pracowników Instytutu, do których należał obowiązek przygotowania ww. sprawozdania, zostaną wyciągnięte konsekwencje.

(akta kontroli tom II str. 6-60)

2. Pomimo przyjęcia w § 4 Regulaminu udzielania zamówień publicznych o wartości szacunkowej nieprzekraczającej równowartości kwoty 130 tys. zł netto, zasady kierowania drogą pocztową lub elektronicznie, zaproszenia do wykonawców do składania ofert, w dwóch postępowaniach objętych kontrolą nie przestrzegano tej zasady. Zapytania ofertowe publikowane były na stronie internetowej IH PAN i na stronie BIP.

(akta kontroli tom III str. 1-90)

Dyrektor wyjaśnił, że zapytania ofertowe, zgodnie z regulaminem wewnętrznym Instytutu Historii PAN, dotyczącego zakupów nieprzekraczających kwoty 130 000 złotych powinny być wysłane do wybranych wykonawców pocztą lub drogą mailową. Aby nie podejmować decyzji, co do wyboru konkretnych kilku firm oraz aby uniknąć zarzutów ograniczenia konkurencji, publikuje się zapytania ofertowe na stronie internetowej Instytutu Historii PAN oraz na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Instytutu. Wszyscy potencjalni wykonawcy mają do nich łatwy dostęp w żaden sposób nieograniczony. Są do tego przyzwyczajeni. Działanie to powoduje w istocie rozszerzenie konkurencji oraz otrzymanie znacznie większej liczby ofert od potencjalnych wykonawców.

(akta kontroli tom II str. 288-295)

NIK zwraca uwagę, że w przypadku korzystania w dalszym ciągu z publikowania zapytań ofertowych w Internecie, należałoby taką formę publikacji dopuścić w regulaminie wewnętrznym Instytutu.

3. Instytut zawarł 29 grudnia 2023 r. umowę dotyczącą świadczenia kompleksowego sprzątnia Instytutu za wynagrodzeniem 78,2 tys. zł brutto. Pomimo, że nie zawarto aneksu do umowy, faktycznie poniesione wydatki wyniosły 79,4 tys. zł, co zostało udokumentowane 12 fakturami zakupu usługi sprzątnia. Działanie takie należy uznać za nierzetelne.

(akta kontroli tom III str. 55-63, 365-394)

Dyrektor wyjaśnił, że różnica wynika z dodatkowych usług sprzątnia w 2024 roku. Łączna różnica w wysokości 1,2 tys. zł powstała ze względów praktycznych, kwota ta jest niewielka, nie mająca wpływu na przekroczenie kwoty 130 000 złotych określonej w ustawie PZP. Jesteśmy świadomi, że usługi nie powinny być doliczane do faktur, tylko powinny być zawarte w osobnym zleceniu. W przyszłości zadamy o to, aby dodatkowe usługi były zawierane w osobnych zleceniach.

(akta kontroli tom III str. 395-397)

4. Sprawozdanie z wykorzystania przez IH PAN subwencji za 2021 r. przekazano z opóźnieniem, w dniu 4 lipca 2022 r., czym naruszono § 16 ust. 1 pkt 3 lit. a rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 6 marca 2019 r. w sprawie danych przetwarzanych w Zintegrowanym Systemie Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on, zgodnie z którym dyrektor instytutu PAN, wprowadza do bazy dokumentów planistyczno-sprawozdawczych, sprawozdania z wykorzystania środków finansowych, o których mowa w art.

365 pkt 1 i 2 ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w terminie do dnia 30 czerwca roku następującego po roku, za który są składane.

(akta kontroli tom II str. 495)

Dyrektor wyjaśnił, że opóźnienie w wysłaniu sprawozdania było wynikiem przeoczenia.

(akta kontroli tom III str. 288-295)

5. W celu zapewnienia realizacji zadań w sposób zgodny z prawem, efektywny, oszczędny i terminowy, kierownik jednostki na podstawie art. 69 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych, zobowiązany był do zapewnienia funkcjonowania adekwatnej kontroli zarządczej. W IH PAN nie zapewniono w pełni prawidłowego funkcjonowania kontroli zarządczej w obszarze kontroli finansowej, bowiem nie ustalono mechanizmów kontroli w odniesieniu do procesu windykacji należności, co skutkowało niedochodzeniem odsetek od nieterminowo regulowanych należności i doprowadzeniem w części do ich przedawnienia.

(akta kontroli tom III 355-358)

Dyrektor wyjaśnił, że kontrola w IH PAN jest prowadzona na bieżąco. Dyrektor odbywa cykliczne (kilka razy w miesiącu) spotkania z podległą mu kadrami zarządzającą (dwaj zastępcy), wymagając sprawozdań. Dyrektor nie podejmuje decyzji bez konsultacji z tymi wskazanymi osobami, decyzje o zasadniczym znaczeniu są umieszczane w protokole posiedzenia dyrekcji. Decyzje o strategicznym znaczeniu (lub mogące mieć znaczące skutki finansowe, jak te dotyczące budżetów projektów lub sporów prawnych) są bezwzględnie konsultowane z radcą prawnym IH PAN, który wskazuje najbezpieczniejsze wyjście z sytuacji, a zarazem – najwłaściwsze dla jednostki sektora finansów publicznych.

(akta kontroli tom II str. 6-60)

NIK zwraca uwagę, że niezależnie od prowadzonych na bieżąco ww. działań, w tym dotyczących podejmowania decyzji w obszarach o strategicznym znaczeniu, do obowiązków kierownika jednostki należy podjęcie wszystkich możliwych działań, aby zapewnić funkcjonowanie adekwatnej kontroli zarządczej.

OCENA CZĄSTKOWA

Wydatki Instytutu ponoszone były w sposób legalny, celowy i gospodarny, z zachowaniem zasad rzetelnego dokumentowania i ewidencjonowania zdarzeń gospodarczych w księgach rachunkowych. Podstawowym źródłem finansowania IH PAN były środki z subwencji przeznaczone na utrzymanie i rozwój potencjału badawczego jednostki, stanowiące prawie 62% przychodów Instytutu. Ponadto istotne znaczenie dla sytuacji finansowej IH PAN miały wpływy uzyskane z projektów realizowanych dla Narodowego Centrum Nauki i w ramach Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki, prowadzonego przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Pomimo ujemnej rentowności w latach 2020 i 2023, wskutek zwiększenia przychodów z działalności gospodarczej, Instytut uzyskał dodatni wynik finansowy w roku 2024. Stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości dotyczyły niedopełnienia obowiązku sporządzenia rocznych sprawozdań o udzielonych zamówieniach publicznych, nieprzestrzegania wewnętrznych procedur odnośnie sposobu powiadamiania wykonawców o możliwości składania ofert, poniesienia wydatków w wysokości przekraczającej wartość ustaloną w umowie z wykonawcą, nieterminowego wprowadzania do systemu POL-on jednego sprawozdania z wykorzystania subwencji i niezapewnienie właściwego funkcjonowania mechanizmów kontroli zarządczej w obszarze zarządzania należności.

IV. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Zawieranie w formie pisemnej umów najmu sal konferencyjnych, stosownie do postanowień pkt 1 Regulaminu wynajmu i udostępniania sal konferencyjnych z 14 maja 2014 r.
2. Zabezpieczanie interesów Instytutu poprzez stosowanie w umowach najmu klauzul waloryzacyjnych ceny.
3. Wyegzekwowanie odsetek od nieterminowo regulowanych należności, stosownie do postanowień zawartych umowach.
4. Dokonywanie z użytkownikami używanych pomieszczeń rozliczeń według faktycznego zużycia mediów.
5. Wykonanie niezrealizowanych zaleceń z przeglądów obiektu budowlanego wykonanych w latach 2020-2024.
6. Sporządzanie i przekazanie Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych rocznych sprawozdań o udzielonych zamówieniach publicznych, w terminie do 1 marca każdego roku następującego po roku, którego dotyczy sprawozdanie.
7. Stosowanie wewnętrznych uregulowań w zakresie metod przekazywania wykonawcom zaproszeń do składania ofert.
8. Ponoszenie wydatków w wysokościach wynikających z zawartych umów z kontrahentami.
9. Wprowadzanie do systemu POL-on sprawozdania z wykorzystania subwencji do dnia 30 czerwca roku następującego po roku, za który są składane.
10. Zapewnienie funkcjonowania adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej w obszarze zarządzania należnościami.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w postaci elektronicznej z użyciem kwalifikowanych podpisów elektronicznych.

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń	Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje <i>prawo zgłoszenia</i> na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Warszawie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.
Obowiązek poinformowania NIK o sposobie wykonania wniosków	Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań. W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, 28 listopada 2025 r.

Kontroler

Najwyższa Izba Kontroli

Delegatura w Warszawie

Grzegorz Kapela

Doradca ekonomiczny

/-/

Stanisław Jarosz

p.o. Dyrektor Delegatury

Kontroler

/-/

Mirosław Jankowski

Specjalista kontroli państwowej

/-/